

Helena Merenholc (15.03.1907–19.01.1997)

psycholożka dziecięca, pedagogka, reżyserka radiowa; w czasie II wojny światowej współpracowniczka „Żegoty” i łączniczka Żydowskiego Komitetu Narodowego

Helena Merenholc

15.03.1907

–

19.01.1997

Muzeum Getta
Warszawskiego

Urodziła się w 1907 r. w Warszawie w religijnej rodzinie żydowskiej. Ojciec był właścicielem cegielni na warszawskiej Woli, matka zajmowała się domem i dziećmi. W rodzinie mówiono głównie po polsku; Helena nigdy nie nauczyła się jidysz, czego później żałowała.

Miała pięcioro rodzeństwa – trzech braci i dwie siostry. Starszy brat Henryk zmarł w 1918 r. na chorobę serca. Siostra Anna przed wojną zamieszkała w Stanach Zjednoczonych, młodszy brat Zenon natomiast po wybuchu wojny przedostał się na wschód, gdzie później został zabity przed Niemców.

Helena chodziła do polskiej szkoły, potem przeniosła się do nowoczesnej

koedukacyjnej szkoły żydowskiej. W 1926 roku skończyła studia psychologiczne na Uniwersytecie Warszawskim. Praktykę odbyła na oddziale psychiatrii żydowskiego **Szpitala na Czystem**. W 1934 r. zaczęła pracę w poradni pedologicznej **Żydowskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci**, w której pracowała do jej likwidacji na początku wojny.

Po utworzeniu zamkniętej dzielnicy żydowskiej w Warszawie Helenę wraz z matką (ojciec zmarł jeszcze przed wojną) i siostrą Rebeką wyrzucono z mieszkania na Placu Żelaznej Bramy. Zostały zmuszone do zamieszkania w getcie; przeniosły się na Sienną 38, gdzie mieszkał już brat Heleny Eugeniusz z żoną i małym synkiem. Helena pracowała w „**Centosie**” (Centrali Towarzystw Opieki nad Sierotami), gdzie zajmowała się indywidualną opieką nad dziećmi i współtworzyła kąciki dziecięce. Po rozpoczęciu akcji likwidacyjnej w lipcu 1942 r. zaczęła pracę w szopie szczotkarzy jako pomocniczka buchaltera.

W marcu 1943 r. z matką i siostrą kanałami przedostała się na „aryjską stronę”, gdzie zamieszkała, posiłkując się fałszywymi dokumentami na nazwisko **Stanisława Królikowska**. Była zaangażowana w pomoc ukrywającym się Żydom, szukając dla nich kryjówek i dokumentów, przekazując pomoc materialną oraz odwiedzając tych, którzy przez swój „zły wygląd” nie mogli opuszczać mieszkania. Dzięki kontaktom z pracownikiem poczty przechwytywała donosy na chowających się Żydów i uprzedzała ich o niebezpieczeństwie. W pokoju, który wynajmowała w mieszkaniu przy ul. 6 Sierpnia (obecnie ul. Nowowiejska), raz w tygodniu odbywały się spotkania **Żydowskiego Komitetu Narodowego**.

Po wojnie współpracowała z **Centralnym Komitetem Żydów w Polsce**. Potem zaczęła pracę w **Polskim Radiu**, gdzie pracowała do 1981 r., będąc m.in. kierowniczką redakcji dla dzieci i młodzieży oraz reżyserką audycji.

Zmarła 19 stycznia 1997 r. w Warszawie i została pochowana na Cmentarzu Żydowskim przy ul. Okopowej.

Zachęcamy do obejrzenia wywiadu z Heleną Merenholc na stronie USHMM:

<https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn507768>.

Data publikacji: 2023-01-16

Data wydruku: 2023-02-15 07:47

Źródło: <https://1943.pl/arttykul/helena-merenholc/>